

Miilu 10/1973

Niurunniemi - katoava erämaakylä

Niurunniemi. Kylän nimi on monille tuttu, mutta varmasti useimmille tuntematon. Lehdet eivät ole repäisseet suurin otsikoin kylää muun maailman tietoisuuteen. Miksi? Niurunniemi on niin syrjäinen kyläkunta Sonkajärven erämaassa, että harvoin sinne on kiireinen toimittaja matkallaan ehtinyt. Kesäisin lähimmäksi on päässyt autolla neljän kilometrin päässä olevaan Lapinlahteen.

Niurunniemestä puuttuvat sinne viedyt kunnalliset palvelut. Puuttuu disco. Nuoriso ei silti vaahtoa - heillä on sen tilalla paljon muuta ja arvokkaampaa. Kylältä puuttuvat palvelut niin tyystin, että joskus voi veroviraston lähettämä mätkäytyslappu saada kiitollisen vastaanoton. Onhan yhteiskunta muistanut erämaan ihmistä. Mätkäytyslappun tuontiin tarvitaan toki eräs yhteiskunnan palvelu - postinkulku. Se onkin harvoja kylälle tuotuja palveluja.

Niurunniemestä puuttuu puhelin ja sähköt. Lähin puhelin on neljän kilometrin päässä. Mitä merkitsee tien ja puhelimen puuttuminen kiireellisessä sairaustapauksessa?

Lähes kolmenkymmenen vuoden odotuksen jälkeen on kylälle vihdoinkin rakenteilla kunnollinen tie. Vaikka raskaat tiekoneet jyräävät koskemattoman korven nurin, ei yhteiskuntaan luottonsa menettänyt kyläläinen jaksa vieläkään uskoa tien saantiin. Niurunniemeläinen on turhautunut liian monesti.

Tiellä on kuitenkin kaksi puolta. Sen myönteisiin vaikutuksiin kuuluvat kylän ja maailman lähentyminen, palvelusten ja liikkuvuuden lisääntyminen. Kielteisiä ovat kalliit tien perustamismaksut. Vaikka kunta kustantaakin 60 pros. perustamiskuluista, lankeaa silti tieosakkaille jopa kymmenien tuhansien maksut. Valtiovallan mukaantuloa odotetaan hartaasti. Tien valmistuminen tuo myös keinottelijat, vähäosaisen kansan kustannuksella eläjät, maahuijarit. Maa ostetaan halvalla pulaan joutuneelta omistajalta. Tiekuksennuksetkaan eivät enää paljon rasita. Kyläkunnan idyllinen rauha on menetettyä kulttuuria tien valmistumisen jälkeen.

Luonnon läheisyys ihmisen onni

"Yhtään joulua ei ole tullut olluksi poissa Niurunniemestä, vaikka vuoden kuluttua tulee täyteen kuudeskymmenes ikävuosi. Olen yrittänyt olla uskollinen kotikylälleni. Kun lapsesta lähtien olen tottunut rakastamaan luonnon rauhaa, niin ei täältä minnekään kaipaa. Ihmisen on täällä hyvä olla. Ei kuulu koneiden pauke ja ryminä", toteaa Pekkalan ystävällinen ja vieraanvarainen emäntä Helvi Tissari. "Vaikkeuksiakin tosin meillä on. Lähin kauppa on 7 kilometrin päässä. Linja-autokin kulkee lähimpänä yli 5 kilometrin päässä. Monista puutteista huolimatta elämme täällä paljon rikkaampaa elämää kuin rintamailla. Lapset ovat pyytäneet asumaan muualle, mutta ei sitä raski lähteä. Tunnearvoja on kertynyt niin paljon, ettei voi lähteä pois."

Postinkantajan murhe tuiskuinen aamu

"Lapinlahteen kun työntää mopoa neljän kilometrin matkan umpihangessa, niin melkein siinä silloin olisi jo päivä täysi, mutta taival on vasta alussa. Mopolla kertyy päivän mittaan kilometrejä 22 ja lisäksi järven yli neljän kilometrin lenkki kesäisin veneellä. Tammikuussa tulee urakkaa hoidetuksi kaksi vuotta", tuumailee kylän postinkantaja Markku Tissari. "Talvella on joskus täytynyt mopoa kuljettaa myös hevosella. Ei tuo postinkuljetus ole kesäisinkään mitään leikintekoa. Lähes tietömän taipaleen taakse kuoppaista traktorinuraa, pitkin pitkospuita ja poikin kapulasiltaa kun ajelee niin ei illalla hierontaa kaipaa."

Taloja Koirakosken-Niurunniemen postinkantolinjan varrella on vielä parisenkymmentä. Painoa postireppuun kertyy päivittäin lähes 20 kilo. Postinkantaja Pekkalan Markku huolehtii myös

paketeista ja mm. vanhusten eläkeraha-asioiden hoidosta. Kylän postinkantaja vastaa kyläkunnalleen melkoista virastoa. "Armeijaan lähtö on pian edessä. Saa nähdä, mitä sitten armeijan jälkeen. Tuota postinkantajan hommaa kai sitä on jatkettava, kun tuon tienkin tekevät."